

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/63/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111227538
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4111227538.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Veroniky Svoradovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti F.: X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: Y. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., Q. XXX a P. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., M. XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou Gabriel Orlík, s. r. o. so sídlom Topoľčianky, Žitavanská 20, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní oboch rodičov proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 25. júla 2013, č. k. 24P/314/2011-275, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa splatnosti zročného výživného m e n í tak, že otec je povinný zaplatiť zročné výživné na mal. X., nar. XX. XX. XXXX v sume 1.065,41 eura a na mal. H., nar. XX. XX. XXXX v sume 905,41 eura do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil zročné výživné otca za čas od 01. 09. 2011 do 18. 03. 2013 na maloletého X. vo výške 1.065,41 eura a na maloletú H. vo výške 905,41 eura, ktoré otcovi povolil zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur na maloletého X. a po 40 eur na maloletú H. spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia § 76 ods. 1 Zákona o rodine a § 160 ods. 1 OSP a vykonané dokazovanie, ktorým zistil, že rozsudkom Okresného súdu Nitra, č. k. 24P/314/2011-228 zo dňa 13. 12. 2012 boli maloleté deti F.: X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého X. sumou 130,- eur mesačne a na výživu maloletej H. sumou 120,- eur mesačne, počnúc dňom 01. 09. 2011. Zročné výživné otca za čas od 01. 09. 2011 do 30. 11. 2012 vyčíslil na maloletého X. v sume 1.010,41 eura a na maloletú H. v sume 860,41 eura, ktoré povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 85,- eur na maloletého X. a po 70,- eur na maloletú H. spolu s bežným výživným pod následkami straty výhody splátok. V dôsledku včas podaného odvolania Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 9CoP/19/2013-260 zo dňa 16. 05. 2013 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa určenia vyživovacej povinnosti otca potvrdil a v časti týkajúcej sa zročného výživného a v časti náhrady trov konania napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rovnako zistil, že rozsudkom Okresného súdu Nitra, č. k. 13P/233/2012-71 zo dňa 24. 01. 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, č. k. 9CoP/23/2013-102 zo dňa 13. 06. 2013 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, obe maloleté deti boli zverené na čas po

rozvoje manželstva do osobnej starostlivosti matky a otec bol zviazaný prispievať na výživu maloletého X. sumou vo výške 130,- eur mesačne a na výživu maloletej H. sumou vo výške 120,- eur mesačne. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť v časti rozvodu manželstva a zverenia detí do osobnej starostlivosti matky dňa 18. 03. 2013 a v časti vyživovacej povinnosti dňa 12. 07. 2013. Matka aj otec maloletých detí zhodne potvrdili, že zročné výživné za čas od 01. 09. 2011 do 30. 11. 2012 bolo vyčíslené správne. Obe strany sa súčasne zhodli aj na tom, že v mesiaci december zaplatil otec na obe deti celkom sumu 150,- eur, teda na každé dieťa sumu 75,- eur, pričom otcovi vzniklo za mesiac december 2012 na maloletého X. zročné výživné v sume 55,- eur a na maloletú H. v sume 45,- eur. Rovnako sa obe strany zhodli aj na tom, že od januára uhradza otec výživné tak, ako mu to ukladá rozsudok o rozvoje manželstva a úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoje manželstva. Matka však v konaní žiadala, aby súd zviazal otca maloletých detí na uhradenie súm zročného výživného v celosti a otec žiadal splátky určiť v celkovej výške po 50,- eur na obe deti. Matka pritom poukázala na skutočnosť, že medzičasom predali svoj spoločný byt, vyplatili úvery a každý z nich obdržal sumu po 6.640,95 eura, pričom ona otcovi navyše vyplatila sumu 600,- eur za osobné motorové vozidlo, ktoré predala skôr. Zároveň poukázala aj na skutočnosť, že mesačné výdavky otca sa znížili aj o sumu 60,- eur a to z titulu vyplatenia úveru. Otec však namietal, že obdržané sumy už spotreboval, nakoľko uhradil nedoplatky do poisťovní a pôžičky, pričom poukázal zároveň na sumy bežného výživného, ktoré by spolu s ním navrhovanými splátkami tvorili už aj tak polovicu príjmov otca. S poukazom na takto vykonané dokazovanie súd prvého stupňa dospel k záveru, že zročné výživné otca za čas od 01. 09. 2011 do 18. 03. 2013 činí na maloletého X. sumu 1.065,41 eura (1.010,41 eura + 55,- eur) a na maloletú H. sumu 905,41 eura (860,41 eura + 45,- eur). Následne nevyhovel návrhu otca odpočítať zo zročného výživného sumy, ktoré otec posielal z titulu nájomného (3 x 83,30 eura). Pokiaľ išlo o splatenie súm zročného výživného, súd návrhu matky nevyhovel a vzhľadom na ich výšku povolil tieto sumy otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach. V zmysle usmernenia krajského súdu, ktorému sa javili splátky vo výške 85,- eur a 75,- eur k výške príjmu otca za neprimerane vysoké, upravil súd ich splátky po 50,- na maloletého X. a po 40,- eur na maloletú H., ktoré sumy je otec povinný splácať v pravidelných mesačných splátkach, tak ako bežné výživné a to s poukazom na § 160 ods. 1 OSP, pod následkami straty výhody splátok. Splátky zročného výživného v takejto výške považoval súd, vzhľadom na výšku súm zameškaného výživného, za primerané, pretože splácanie súm zameškaného výživného v nižších splátkach by vzhľadom na ich celkovú výšku minulo svoj účel a to najmä s prihliadnutím na súčasné potreby maloletých detí, ako aj na celkovú dobu ich splácania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec s tým, že dôvody odvolania uvedie neskôr, ako aj poukázal na dôvody, ktoré uviedol pri predchádzajúcom rozsudku a tých sa pridržiaval. Okrem toho s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 9CoP/19/2013 bol toho názoru, že súd prvého stupňa sa ním neriadil, a preto navrhol zmenu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a zníženie výšky splátok zročného výživného na maximálne 50 eur na obidve maloleté deti spolu tak, že tieto budú zodpovedať reálnym možnostiam a schopnostiam otca.

V priebehu plynutia odvolacej lehoty otec v doplnení odvolania uviedol, že aj znížené splátky sú ešte stále vysoké a pre neho likvidačné. Poukázal pritom na svoj mesačný príjem v roku 2013 vo výške 599,07 eura a mesačné výdavky vo výške 452,60 eura (výživné 250 eur, sociálna poisťovňa 112,66 eura, zdravotná poisťovňa 55,02 eura, poisťky - dcéra 14,24 eura, otec 20,68 eura). S poukazom na to ustálil, že na jeho vlastné živobytie a výdavky mu zostáva len cca 50 eur, čo je suma pod hranicou životného minima. Rovnako tak, ak by sa od toho odpočítala suma 90 eur, určená súdom na zročné výživné, otcovi by zostala suma 60 eur na vlastné živobytie, čo je tiež ešte suma pod hranicou životného minima. Z uvedených racionálnych dôvodov a s poukazom na zásadu spravodlivosti, a nie na likvidáciu človeka, mal za to, že výška zročného výživného určená súdom prvého stupňa je stále neprimerane vysoká. Okrem toho priložil doklad o vrátení pôžičiek a o nedoplatku na zdravotnom poistení, ktoré musel zaplatiť a tým minul sumu, ktorú dostal za predaj bytu.

Včas podaným odvolaním rozsudok súdu prvého stupňa napadla aj matka, namietajúc, že po rozhodnutí odvolacieho súdu č. k. 9CoP/19/2013-260 zo dňa 16. 05. 2013 došlo u oboch rodičov k dosť závažnej zmene spočívajúcej v tom, že dňa 18. 06. 2013 predali svoj spoločný byt za celkovú kúpnu cenu 41.500 eur, ktorá bola následne prerozdelená a obidvaja rodičia z nej získali ako zostatok každý sumu 6.640,95 eura. Okrem toho otcovi bola odovzdaná aj suma 600 eur ako polovica sumy z predaja osobného vozidla, a teda otec po rozhodnutí odvolacieho súdu získal spolu sumu 7.550,95 eura. V tom čase otec

už vedel, že bude platiť zročné výživné, a preto jeho tvrdenie, že vyplatil ostatné záväzky, nemohla akceptovať, pretože vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom má prednostné právo pred všetkými inými výdavkami. Navyac opätovne zdôraznila, že vzhľadom na svoj príjem nie je schopná pokryť mesačné náklady a potreby maloletých detí a od odchodu otca zo spoločnej domácnosti jej musela vypomáhať rodina. S poukazom na získané prostriedky žiadala súd, aby zaviazal otca zaplatiť zročné výživné jednorazovo, jej návrhu však nebolo vyhovené, preto žiadala odvolací súd o zmenu napadnutého rozsudku tak, že otec bude zaviazaný splatiť zročné výživné jednorazovo.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka a uviedla, že medzičasom došlo k závažnej zmene na strane oboch účastníkov konania a to tým, že predali spoločný byt a otcovi pribudli na účet finančné prostriedky v celkovej sume 7.550,95 eura, z ktorých je schopný jednorazovo vyplatiť zročné výživné. Zároveň sa mu aj znížili mesačné náklady a to o sumu 63,74 eura ako 1 mesačnej splátky z hypotekárneho úveru. Okrem toho konanie otca hodnotila za účelové a nevidela dôvod, aby súd prvého stupňa zaviazal otca splácať zročné výživné v sume 50 eur mesačne spoločne na obe maloleté deti, čo vychádza 3 roky a 4 mesiace. Opätovne pritom zdôraznila, že počas pojednávania bolo rozsiahlym dokazovaním preukázané, že otec má aj iný príjem okrem príjmu uvedeného v daňovom priznaní, ako aj sa dobrovoľne vzdával svojho príjmu, a tak nevidela dôvod, aby súd zohľadnil jeho požiadavku na splácanie zročného výživného. Zároveň podotkla, že konanie trvá už dva roky a od času, kedy sa otec odsťahoval zo spoločnej domácnosti prispieva na výživu maloletých detí len po 60 eur mesačne na každé dieťa a po celý čas bolo otcovi jedno, kde zoberie peniaze na výživu maloletých detí, na náklady na spoločný byt, hoci jej príjem je stále rovnaký. Navyac dodala, že keby bol otcov príjem skutočne taký nízky, ako priznáva v daňovom priznaní, nemohol by si dovoliť služby právneho zástupcu. Zdôrazňujúc skutočnosť, že otec je živnostník a pracuje v oblasti stavebníctva, poukázala aj na to, že počas prázdnin, keď boli deti každý mesiac na dva týždne u otca, otec bol celý ten čas v robote, nevenoval sa im a nikde s nimi nebol, boli doma stále len s jeho rodičmi. Keďže otec bol pracovne zaneprázdnený, všetky tvrdenia otca o jeho skutočnom príjme považovala len za zavádzajúce, preto s odvolaním otca nesúhlasila a žiadala vo veci rozhodnúť v zmysle svojho odvolania.

Otec a kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 212 odsek 2 písm. a) OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa splatnosti zročného výživného, je treba podľa ustanovenia § 220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Z obsahu spisu vyplýva, že návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 19. 09. 2011, sa matka domáhala úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Svoj návrh odôvodnila odchodom otca zo spoločnej domácnosti a neschopnosťou dohodnúť sa o výške výživného, preto žiadala, aby súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 200 eur mesačne na maloletého X. a sumou 170 eur mesačne na maloletú H., počnúc dňom 01. 08. 2011. Styk otca s maloletými deťmi nežiadala upraviť, ale ponechať na dohodu rodičov.

Po vykonanom dokazovaní súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 13. decembra 2012, č. k. 24P/314/2011-228 tak, že zveril maloleté deti F.: X., nar. XX. XX. XXXX a H., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazal prispievať na ich výživu sumou 130 eur mesačne na maloletého X. a sumou 120 eur mesačne na maloletú H., vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky, počnúc dňom 01. 09. 2011. Zročné výživné za čas od 01. 09. 2011 do 30. 11. 2012 v sume 1.010,41 eura na maloletého X. a v sume 860,41 eura na maloletú H. súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 85 eur mesačne u maloletého X. a vo výške 70 eur mesačne na maloletú H. spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Styk otca s deťmi súd neupravoval, pretože rodičia úpravu styku nežiadali. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiadnemu z účastníkov

nepriznal náhradu trov prvostupňového konania, pretože išlo o konanie, ktoré súd mohol začať i bez návrhu.

Rozsudok súdu prvého stupňa včas podaným odvolaním napadol otec, v dôsledku čoho odvolací súd rozsudkom zo dňa 16. mája 2013, č. k. 9CoP/19/2013-260 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa určenia vyživovacej povinnosti otca, potvrdil a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa zročného výživného na maloleté deti a v časti náhrady trov konania, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z uvedeného vyplýva, že predmetom konania zostalo zročné výživné na maloleté deti a trovy konania.

V časti zročného výživného odvolací súd zastal názor, že v čase jeho rozhodovania bolo odvolaciemu súdu zo spisu vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 9CoP/23/2013 známe, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 24. 01. 2013, č. k. 13P/233/2012-71 rozvedené, pričom odvolanie podal len odporca (otec maloletých detí) v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, konkrétne v časti týkajúcej sa výživného. S poukazom na to, že skoršia úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu podľa § 36 ods. 1 a § 65 stráca účinnosť právoplatnosťou výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o výživnom v rozsudku, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa a odvolaciemu súdu nebolo známe, v akej výške otec maloletých detí výživné do právoplatnosti rozsudku o rozvode zaplatil, bude potrebné, aby súd v ďalšom konaní podrobne vypočul účastníkov konania a doplnil dokazovanie za účelom zistenia tejto výšky otcom detí zaplateného výživného. Okrem toho zastal názor, že pri opätovnom rozhodovaní o zročnom výživnom súd prvého stupňa prihliadne aj na otcom v odvolaní namietanú výšku splátok zameškaného výživného (ktorá sa i odvolaciemu súdu javí k výške príjmu otca neprimerane vysoká).

Následne súd prvého stupňa po doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodol napadnutým rozsudkom.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Každý rodič má pritom povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Pritom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby.

Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 160 ods. 1 OSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver o tom, že ročné výživné otca za čas od 01. 09. 2011 do 18. 03. 2013 predstavuje na maloletého X. sumu 1.065,41 eura (1.1010,41 eura + 55 eur) a na maloletú H. sumu 905,41 eura (860,41 eura + 45 eur). Rovnako tak správne nevyhovelo návrhu otca, ktorý žiadal od súm ročného výživného odpočítať sumy, ktoré otec posielal matke z titulu nájomného, pretože tieto úhrady nesúviseli s plnením vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Súd prvého stupňa však podľa názoru odvolacieho súdu nesprávne povolil otcovi sumy ročného výživného splácať v pravidelných mesačných splátkach, ako aj nesprávne sa riadil usmernením odvolacieho súdu, pretože po rozhodnutí odvolacieho súdu došlo k zmene pomerov na strane otca, spočívajúcej v získaní finančných prostriedkov v sume 6.640,95 eura ako zostatok za predaný spoločný byt a v sume 600 eur za predaj spoločného osobného motorového vozidla, a teda sa zvýšili jeho majetkové pomery, pričom uvedené skutočnosti medzi účastníkmi konania neboli sporné. Otec teda po rozhodnutí odvolacieho súdu nadobudol finančné prostriedky, ktorých výška mu umožnila jednorázovo uhradiť ročné výživné bez ohrozenia svojej výživy. Je preto neprípustné, aby otec uprednostnil iné výdavky pred povinnosťou zabezpečiť výživu dieťaťa. Nemožno preto ani prihladiť na skutočnosť, že otec získané finančné prostriedky spotreboval pred rozhodnutím súdu prvého stupňa a použil ich na urovanie svojich záväzkov spočívajúcich v pôžičkách od fyzických osôb a uhradenie nedoplatku na zdravotnom poistení, pretože rovnako ako pri výživnom, tak aj pri ročnom výživnom platí pravidlo, že výživné má prednosť pred inými výdavkami. Odvolací súd opätovne pritom zdôrazňuje, že každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne si má už plniť svoje ďalšie pohľadávky, ktoré však nie sú prednostné. Navyše v čase spotrebovania finančných prostriedkov otec vedel, že mu vznikne ročné výživné, a preto bolo jeho povinnosťou upraviť si majetkové pomery tak, aby v prvom rade si mohol splniť svoju vyživovaciu povinnosť a až následne zo zostatku vyrovať svoje ďalšie záväzky. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa splatnosti ročného výživného podľa § 220 OSP zmenil tak, že otec je povinný platiť ročné výživné na maloletého X., nar. XX. XX. XXXX v sume 1.065,41 eura a na maloletú H., nar. XX. XX. XXXX v sume 905,41 eura do 30 dní po právoplatnosti rozsudku, považujúc uvedenú lehotu za dostatočnú a v súlade s ustanovením § 160 OSP, ako aj zodpovedajúcu majetkovým pomerom otca a výške ročného výživného.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 odsek 1 a § 146 odsek 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu. Takýmto konaním je i konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.